

Nr 103.

Av herr **Branting**, om hemvärnets utrustande med lämpliga effektiva vapen.

Vid s. k. avvärjande försvar mot en fiende, som förfogar över pansartrupper, användes enligt moderna militära framställningar djupgruppering av de egna stridskrafterna, varvid truppenheterna icke bilda sammanhängande linjer, utan system av skilda, åt alla håll försvarbara ställningar. Men icke ens sedan fientliga pansartrupper eventuellt lyckats söka sig fram emellan dessa mer eller mindre fasta ställningar, skola de finna landet öppet framför sig — den fientliga pansararméns tentakler skola härefter överallt i bygderna stöta på hemvärnstrupper. Mot den i ett sådant försvarssystem insnärjda fienden skola därefter de egna reserverade styrkorna sätta in sina motanfall. Även i andra taktiska sammanhang räknar den moderna militära teorin med betydelsefulla stridsuppgifter för hemvärnstrupperna, sålunda t. ex. att lokalisera och uppehålla, eventuellt tillintetgöra luftlandsatta fientliga styrkor av smärre omfattning, att på någon punkt utgöra skydd eller förstärkning åt egna linjetruupper o. s. v. För ett land som Sverige, med ett vidsträckt territorium och relativt begränsad tillgång på ordinarie trupper, bör hemvärdnet kunna spela en mera betydelsefull roll för försvaret än i tätbefolkade, till yttinnehållet smärre stater. Även som partisan- eller guerillastyrkor kan hemvärdnet tänkas för oss bliva av stor betydelse, särskilt i skogsbygderna.

Man har sålunda numera i vakna militära kretsar övergivit den synen på hemvärdnet, att det blott skulle vara användbart såsom vaktmanskap mot fientliga sabotörer eller såsom ett slags jaktkoppel mot enstaka fientliga fallskärmsjägare. Hemvärdnet utgör eller bör i varje fall utgöra en integrerande del av försvarsmakten, med i vissa lägen betydelsefulla stridsuppgifter. Så har också utvecklingen gestaltat sig i de krigförande staterna — i varje fall, såvitt det är känt, i England och Sovjet-Unionen.

Likväl har *hemvärnets bevärning* icke hos oss hållit jämna steg med denna utveckling. Som bekant är det svenska hemvärdnet alltjämt blott utrustat med gevär och vissa lätta automatvapen. Det har inga möjligheter att med moderna medel bekämpa fientliga tanks eller ens bepansrade transportbilar. Det har inga möjligheter att på avstånd ödelägga en befästad punkt eller ett på fält eller sjö befintligt flygplan. Inom hemvärdnet har man icke ens någon praktik i att begagna handgranater, om också rätt flitiga övningar förekomma med träatrupper. Ännu mindre är man hemmastadd i nyttjande av landminor.

Vill man verkligen just nu fullständiga den svenska försvarsmakten, böra dessa brister ofördröjligen avhjälpas. Även om vissa praktiska problem

kunna resa sig t. ex. beträffande vapnens förvaring mellan övningarna, låter det sig väl genomföras att utrusta vissa avdelningar inom hemvärnet med pansarbrytande vapen, eventuellt med lätta granatkastare, som ju äro transportabla, enkla och effektiva vapen.

På grund av vad sålunda anförts hemställes härmed,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om ofördröjlig utredning och snabba åtgärder i och för hemvärnets utrustande med lämpliga effektiva vapen.

Stockholm den 23 januari 1943.

Georg Branting.
